

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Ndc/2/2023
Identifikačné číslo spisu:	9023200006
Dátum vydania rozhodnutia:	12.07.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:9023200006.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne L. Y., narodenej XX. T. XXXX, trvale bytom R. XXX, toho času bytom M., U., J. Y. X, štátny občan SR, zastúpenej advokátom JUDr. Ladislavom Zátorským, Spišská Nová Ves, Štefánikovo nám. 5, proti žalovanému A. U., narodenému XX. R. XXXX, trvale bytom Č. D., U., B. XXXX/XX, bydlisko A. C. XXX, štátny občan ČR, takto

rozhodol:

Na prejednanie a rozhodnutie veci je miestne príslušný Okresný súd Poprad.

Odôvodnenie

1. Návrhom zo dňa 22. marca 2023 doručeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky žalobkyňa žiadala uložiť povinnosť žalovanému zaplatiť jej 6101,14 eura titulom vyporiadania ich rozvodom zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva. Súčasne v tomto podaní žiadala, aby Najvyšší súd SR podľa § 38 CSP určil miestne príslušný súd, ktorý o žalobe rozhodne. Uviedla, že počas manželstva nenadobudli žiaden nehnuteľný ani hnutel'ný majetok, predmetom vyporiadania sú iba dlhy zo spotrebných úverov. Právomoc slovenských súdov je daná, pretože podľa jej vedomostí bydlisko žalovaného je na adrese A. C. XXX, avšak nikdy tento nemal na území Slovenska registrovaný trvalý pobyt, preto nie je možné miestnu príslušnosť určiť.

2. Podľa § 38 CSP, ak ide o spor, ktorý patrí do právomoci súdov Slovenskej republiky, ale podmienky miestnej príslušnosti chýbajú alebo ich nemožno zistiť, najvyšší súd určí, ktorý súd spor prejedná a rozhodne.

3. Na konanie o vyporiadania BSM je v zmysle Civilného sporového poriadku vecne a miestne príslušným súdom okresný súd, v ktorého obvode má žalovaný trvalý pobyt. Tak je tomu v prípade, ak má slovenský súd právomoc. Svoju právomoc skúma súd aj v prípadoch, v ktorých sa vyskytne tzv. cudzí prvok, ktorým môže byť napríklad to, že strana sporu je občanom iného štátu a má bydlisko v inom štáte.

3.1. Na občianskoprávne spory s cudzím prvkom týkajúcim sa Európskej únie sa uplatní Nariadenie č. 1215/2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach. Podľa čl. 1 ods. 2 písm. a) tohto nariadenia sa toto nariadenie neuplatňuje na osobný stav a právnu spôsobilosť

fyzických osôb, majetkové práva vyplývajúce z manželského zväzku alebo zo vzťahu, ktorý má podľa rozhodného práva porovnateľné účinky ako manželský zväzok. Na európskej úrovni obsahuje právnú úpravu majetkových vzťahov medzi manželmi po rozvoze nariadenie Rady (EÚ) č. 2016/1103. Uvedené nariadenie však nie je pre Slovenskú republiku záväzné.

3.2. V dôsledku toho na majetkové práva vyplývajúce z manželského zväzku, teda aj BSM, bude potrebné (pre neexistenciu osobitnej medzinárodnej zmluvy s Českou republikou) treba na daný prípad v súvislosti s posúdením právomoci súdu použiť zákon č. 97/1963 Zb. zákon o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom (ďalej len „ZMPSP“).

3.3. Podľa § 37 ZMPSP ak ďalej nie je ustanovené inak, právomoc slovenských súdov je daná, ak osoba, proti ktorej smeruje návrh (žaloba), má na území Slovenskej republiky bydlisko alebo sídlo a ak ide o majetkové práva, ak tu má majetok.

Podľa § 37c ZMPSP právomoc slovenského súdu môže byť vo vzťahu k osobe založená i návrhom účastníka konania,

a/ ak v konaní ide o také súvisiace práva a povinnosti, že je potrebné o nich konať spoločne, ak sa má predísť možnosti nezlučiteľných rozhodnutí,

b/ ak ide o vzájomný nárok, ktorý skutkovo súvisí s pôvodným nárokom, o ktorom má právomoc konať slovenský súd.

4. Vyššie citované ustanovenia §§ 37 a 37c ZMPSP boli do právnej úpravy zavedené zákonom č. 589/2003 Z. z. z 3. decembra 2003, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Z dôvodovej správy k uvedenému zákonu vyplýva, že novým znením § 37 bol do právnej úpravy zavedený princíp „všeobecnej právomoci“ slovenských súdov, t. j. právomoci, ktorá je v zásade daná vždy, ak samozrejme zákon ďalej neuvádza niečo iné. Táto nová úprava „všeobecnej právomoci“ umožňuje slovenským súdom konať vtedy, ak tu má žalovaný bydlisko alebo sídlo a v majetkových veciach, ak tu má majetok. §§ 37a až 37c ZMPSP predstavujú ustanovenia tzv. súběžnej (alternatívnej alebo tiež konkurenčnej) právomoci k právomoci podľa § 37, ktoré upravujú možnosť založenia si právomoci aj podľa iného kritéria; nejde teda o situáciu, kedy špecifická úprava v týchto ustanoveniach vylučuje použitie § 37.

5. Všeobecná právomoc slovenských súdov je daná vtedy, ak žalovaný, t. j. osoba proti ktorej žaloba smeruje, má na území Slovenskej republiky bydlisko. V prípade, že bydlisko na území Slovenskej republiky nemá a spor sa týka majetkových práv, stačí ak má na jej území majetok.

6. Pokiaľ sa týka podmienky prvej - bydliska, z lustrácie v Registri obyvateľov zo dňa 3. júla 2023 vyplýva, že žalovaný má trvalý pobyt hlásený na adrese B. XXXX/XX, U. a súčasne nemá hlásený trvalý ani prechodný pobyt na území Slovenskej republiky. Z lustrácie Sociálnej poisťovne zo 6. júla 2023 vyplýva, že zamestnávateľ žalovaného F. J. R. S. F.-N. A. C. v období od 1. januára 2023 - do 30. apríla 2023 vykonával platby do sociálnej poisťovne a v nasledujúcom období ďalší zamestnávateľia vykonávali platby poisťného, naposledy R. od 15. júna 2023 a S. Š. A. C. od 11. júla 2023 doposiaľ.

7. Je teda potvrdené tvrdenie žalobkyne, že žalovaný má na území Slovenskej republiky bydlisko v meste F. A.. V tejto spojitosti najvyšší súd zdôrazňuje, že pojem bydlisko nemožno považovať za pojem s rovnakým obsahom a významom ako pojem trvalý pobyt. Trvalý pobyt totiž vyjadruje iba registrovaný právny stav bez ohľadu na to, či sa osoba v mieste trvalého bydliska skutočne a reálne zdržiava.

8. Vzhľadom na vyššie uvedené ako aj skutočnosť, že na strane žalovaného nie je možné určiť miestne príslušný súd podľa ustanovenia § 14 CSP, lebo podmienky pre jej určenie chýbajú, ani ich nemožno zistiť podľa ustanovenia § 16 CSP, najvyšší súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 38 CSP tak, že vec prejedná a rozhodne Okresný súd Poprad, v obvode ktorého má žalovaný bydlisko.

9. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.